OBEC NOVÉ SADY

NOVINY O NÁS

Pelikán

NOVOSADSKÝ OBČASNÍK

VII. ROČNÍK | 2. ČÍSLO | November 2010

Obhliadnutie sa za volebným obdobím 2007 – 2010

Vážení spoluobčania,

pokladám si za potrebné na konci volebného obdobia zbilancovať prácu Obecného zastupiteľstva v Nových Sadoch, a tiež celej obce. Toto volebné obdobie sa dá charakterizovať ako obdobie veľkých investícií.

Obecné zastupiteľstvo v Nových Sadoch pracovalo v deväťčlennom zložení. Za obdobie štyroch rokov zasadalo tridsaťšesťkrát v intenciách zákona o obecnom zriadení. Pri obecnom zastupiteľstve pracovali dve komisie. Prvou bola Komisia pre šport, kultúru a sociálnu oblasť. Prácu tejto komisie aj ostatných občanov, ktorí boli nápomocní pri organizovaní rôznych kultúrno-športových akcií, možno skutočne hodnotiť len veľmi dobre. Aktivity boli pripravované a uskutočňované na základe plánu práce a rozpočtu obce.

Druhou komisiou bola Komisia pre verejný poriadok, výstavbu a životné prostredie. Na svojich zasadnutiach pripravovala podklady pre obecné zastupiteľstvo, hlavne v otázkach výstavby a ostatnej investičnej činnosti v obci. Práca tejto komisie bola veľmi dobrá, o čom svedčia aj preinvestované finančné prostriedky za roky 2007 – 2010 vo výške 2 854 677 Eur. Je veľmi ťažké a zložité hovoriť o tom, čo bolo potrebné uprednostniť. Obec preinvestovala investičné prostriedky v tých oblastiach, v ktorých bolo možné žiadať dotácie. V roku 2007 sa uskutočnila rekonštrukcia požiarom zničenej budovy na futbalovom štadióne v Nových Sadoch v hodnote 15 000 Eur. Všetky práce sa robili väčšinou svojpomocne.

Obec Nové Sady v roku 2009 uskutočnila z dotačných fondov komplexnú Územnoplánovaciu dokumentáciu (ÚPD) vo výške 15 000 Eur. Táto ÚPD bude slúžiť aj pre individuálnu bytovú výstavbu občanov, aj pre ostatnú výstavbu v obci Nové Sady. Musím podotknúť, že z hľadiska majetkovoprávnych (vlastníckych) vzťahov k pozemkom, dochádza k určitým nezrovnalostiam a k nepochopeniu u majiteľov pozemkov v oblasti individuálnej bytovej výstavby. Tu musí občan – vlastník – pochopiť a byť ústretovejší k požiadavkám svojich spoluobčanov aj obce. Zákon o obecnom zriadení hovorí jednoznačne. Obec nemôže vydať stavebné povolenie tam, kde nie je vybudovaná infraštruktúra (cesta, voda, plyn, elektrická energia, kanalizácia...). Tiež, obec nemôže budovať infraštruktúru na pozemkoch, ktoré nie sú jej majetkom.

V poslednom období sa v časti Sila nad „Žliabkom“ vyčlenilo osem stavebných pozemkov o výmere 5 - 7 árov. Bol tu urobený geologický prieskum (maximálna zaťaženosť pôdy - 7 kg/cm^2). Je len na našich občanoch, hlavne mladšej generácii, aby túto možnosť využili. Uskutočnili sa rôzne protierozívne a protizáplavové práce, úpravy toku potôčikov „Žliabok“ a „Kotrbálka“ v hodnote 4 000 Eur. V tejto činnosti bude potrebné naďalej pokračovať v spolupráci s miestnym poľnohospodárskym družstvom, zabezpečovať proti-erozívne opatrenia v rámci osevných postupov, a tak ochraňovať náš majetok pred prívalovými dažďami.

V roku 2008 sa uskutočnila kolaudácia 2 x 15 bytových jednotiek v celkovej hodnote 1,408 mil. Eur. Chodníky, cesta a ostatné inžinierske siete, vrátane kanalizácie a čističky odpadových vôd k bytovým jednotkám, boli vybudované v hodnote 280 000 Eur. V ďalšej časti výstavby uskutočnila obec rekonštrukciu základnej školy v hodnote 326 000 Eur, spolu s interiérovým vybavením všetkých tried a troch kusov interaktívnych tabúľ do učební. Uskutočnila sa aj čiastočná rekonštrukcia sociálnych zariadení školy.

V oblasti športu obec požiadala o dotáciu Úrad vlády a vybudovala multifunkčné ihrisko pri základnej škole v hodnote 56 000 Eur. V materskej škole prebehla výmena vybavenia školskej jedálne novým kuchynským zariadením v hodnote 15 000 Eur. Pre rozvoj futbalového klubu sme získali finančné zdroje vo výške 7 194 Eur. Na opravu kostolov pre každú konfesiu obec poskytla finančné prostriedky vo výške 6 639 Eur. V priebehu rokov 2008 – 2010 prebiehala rekonštrukcia miestneho rozhlasu za bezdrôtový, a to v častiach Sila, Kotrbál a Cerovíny, v hodnote 20 000 Eur. Pristúpilo sa aj k oprave zvonice v Cerovínach a vybudovaniu prístrešku na cintoríne v Cerovínach pre potreby pohrebných obradov v hodnote 8 000 Eur.

Oblasť ochrany životného prostredia obec zabezpečuje vývozom tuhého komunálneho odpadu. Uskutočňuje sa aj bezplatný vývoz separovaného a veľkorozmerného odpadu. Značné nedostatky z dôvodu finančných zdrojov máme v likvidácii organického odpadu, ale aj tejto otázke bude v krátkej dobe potrebné venovať veľkú pozornosť.

V rámci Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2007 – 2015 v súčasnosti zabezpečuje obec rekonštrukciu kaštieľa pri základnej škole na múzeum a galériu Mikroregiónu Radošinka v celkovej hodnote 1,3 mil. Eur. Mala by sa uskutočniť do marca 2012.

Obec v rámci Regenerácie sídiel podala žiadosť na rekonštrukciu centra obce (cesta, chodníky, autobusová zástavka a zelený ostrovček). Žiadosť vo výške 439 529 Eur bola schválená.

V roku 2007 bola obec spoluzakladateľom Občianskeho združenia Mikroregión Radošinka. Členmi združenia sú obce Kapince, Malé Zálužie, Hruboňovo, Šurianky, Nové Sady, Čab, Čakajovce, Jelšovce, Zbehy, Alekšince a Lukáčovce. V roku 2009 dostal Mikroregión Radošinka štatút Miestnej akčnej skupiny (MAS) Radošinka z Ministerstva pôdohospodárstva SR, kde môže každá obec na základe schváleného programu budovania čerpať finančné prostriedky v celkovej výške 180 000 Eur. Tieto finančné zdroje by obec Nové Sady mohla využiť na vybudovanie polyfunkčného detského ihriska a rekonštrukciu zdravotného strediska v Nových Sadoch.

Obec Nové Sady podala v roku 2010 žiadosti na dotáciu z environmentálneho fondu na dobudovanie vodovodu Cerovíny a začiatok budovania kanalizácie v časti Sila. V budúcnosti bude potrebné zamyslieť sa nad otázkou kanalizácie a čerpania finančných prostriedkov z eurofondov.

V neposlednej miere je potrebné uskutočniť rekonštrukciu stravovacieho zariadenia a materskej školy, ale toto je otázka aj pre susedné obce. Pre športové vyžitie občanov a tiež potreby žiakov základnej školy je potrebné vybudovať športovú halu – telocvičňu.

Veľmi vážnym problémom zostáva naďalej zabezpečiť pre našich starších občanov opatrovateľské služby (hospic, penzión), ktorý by sa nachádzal v lokalite nášho regiónu. V rámci programu rozvoja našej obce je ešte veľa investičných zámerov, ale je to otázka dostatku finančných zdrojov. Či už z príjmov obce, alebo z dotačných fondov.

Vážení spoluobčania,

dovoľte mi, aby som vyslovil poďakovanie všetkým poslancom obecného zastupiteľstva v Nových Sadoch a všetkým občanom, ktorí ste pracovali v komisiách, aktívne sa zúčastňovali spoločenského a verejného života v našej obci. Želám vám všetkým veľa zdravia, osobných i spoločenských úspechov v živote aj v rodinách.

Ing. Miroslav Sako
starosta obce

Informačné kanály obce

Hoci naša obec patrí počtom obyvateľov k menším na Slovensku (1323 obyv.), máme vynikajúco zabezpečené informačné kanály v rámci obce. Dostupnosť informácií zabezpečuje obecný úrad na svojich oznamovacích priestoroch, taktiež prostredníctvom obecného rozhlasu, rovnako sú vždy k dispozícii pracovníci obecného úradu osobne zodpovedať na akékoľvek otázky. Okrem týchto základných možností, je dostupná internetová stránka obce (www.novesady.sk), kde sú pravidelne aktualizované oznamy obecného rozhlasu a informácie o všetkých aktivitách obce. Nakoniec nemôžem vynechať sociálnu sieť Facebook, kde rovnako nájdete našu obec v skupine pod názvom Nové Sady. Dozviete sa v nej rovnako o všetkých blížiacich sa aktivitách obce. Navyše tu nájdete aj množstvo fotografií z uskutočnených podujatí a máte možnosť diskutovať so spoluobčanmi.

Bc. Zuzka Jančovičová

Kliknite si na: www.novesady.sk

Nový prechod pre chodcov

Nielen rodičia sa v prvých októbrových dňoch potešili. Na ceste medzi Základnou školou v Nových Sadoch a parkoviskom pred firmou Novafenz pribudol prvý prechod pre chodcov v našej obci. Takýchto bezpečnejších „mostov“ na prechod cez čoraz hustejšiu dopravu v obci, by bolo vhodné vybudovať viac. Týka sa to najmä najfrekventovanejšej križovatky, v smere od základnej školy na židovskú ulicu, prechodu medzi rímskokatolíckym kostolom a parkoviskom, či autobusovej zastávky na hlavnej ulici. Verím, že zvyšovanie dopravnej bezpečnosti v obci bude jednou z priorít nového vedenia obce.

Bc. Zuzka Jančovičová

Stretávka po päťdesiatich rokoch (1960 – 2010)

Pred päťdesiatimi rokmi sme ukončili dochádzku Základnej deväťročnej školy v Nových Sadoch. V našich hlavách sa zrodil nápad zorganizovať stretnutie, teraz už dôchodcov. Plán sa uskutočnil a na našej stretávke po päťdesiatich rokoch sa zišlo tridsaťdva spolužiakov. Medzi nami sme s radosťou privítali aj pani učiteľku Annu Mosnú a pána učiteľa Jaroslava Čukana. Bolo to veľmi dojímavé stretnutie, veď niektorí sme sa nevideli veľmi dlhú dobu. Spomienkam nebolo konca kraja. Verím, že toto naše stretnutie bolo pre všetkých spolužiakov veľmi krásnym zážitkom a sľúbili sme si, že sa ešte stretneme. Poďakovanie patrí všetkým, ktorí prišli i napriek veľkej diaľke. Na to, aby sa stretnutie uskutočnilo, bola potrebná chuť a obetavosť, ktorú prejavili traja naši spolužiaci: Anna Fikrová, Anna Ingeliová a Ladislav Vranka. Dohodli sme sa, že sa opäť stretneme v roku 2013.

Anna Ingeliová

Po stopách Slovenského národného povstania

Stalo sa už tradíciou, že každý rok, pri príležitosti výročia SNP sa koná turistický pochod „Náučným partizánskym chodníkom Skýcov – Zlatno“. Tento rok to bol už dvadsiaty druhý ročník, ktorého sme sa mali možnosť zúčastniť aj my. V obci Zlatno sa konal pietny akt kladenia vencov a kvetov pri pamätníku SNP. Po skončení aktu sa mnohočlenná skupina turistov vydala na 12 km dlhú trať Náučného partizánskeho chodníka smerom na Skýcov, po stopách partizánskych bojov. Pri tejto príležitosti sme sa mali možnosť stretnúť aj s priamym účastníkom 2. svetovej vojny a SNP, zakladateľom partizánskeho chodníka generálporučíka vo výslužbe Ing. Jána Husáka, rodáka z našej obce. Spoločne sme sa presunuli na vrch, kde si spolu s turistami za sprevádzania harmonikára zaspomínal na mladé časy, kedy sa v týchto horách zúčastnil bojov a zaspieval si spolu s nami krásnu partizánsku pieseň „Tichá noc, tmavá noc, krásna je. Na horách partizán bojuje...“ Na Skýcove nás čakalo príjemné občerstvenie a kultúrny program v podaní dychovej hudby Skýcovanka.

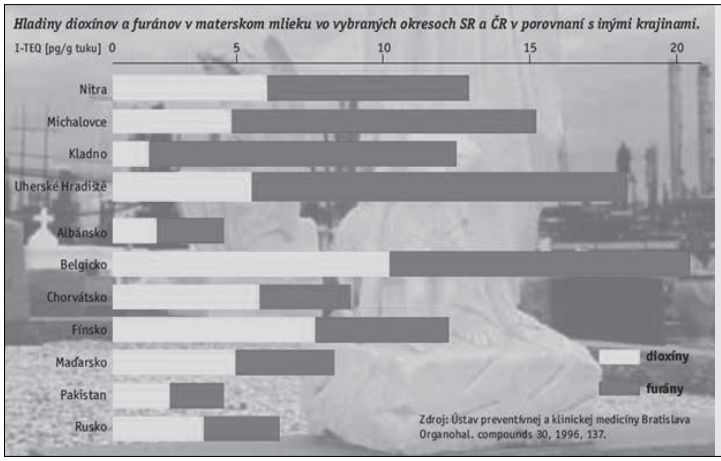
Emília Krčmárová

Nové S(mr)ady?

Nové Sady, tichá dedinka, rozrastajúca sa z roka na rok o nových obyvateľov. Na pohľad čistá, no vzduch má otrávený. V záhradách dopestujeme krásne ovocie a zeleninu, ktoré je plné jedov z ovzdušia. Príčinou nie je žiadna továreň, elektráreň, či spaľovňa... Sú to obyvatelia obce! Opakovane spaľujú odpad v záhradách, sudoch, pieckach, či kotloch ústredného kúrenia. „Obohacujú“ nám vzduch o ftaláty, etylén, propylén, chlorovodík, dioxíny, ťažké kovy, atď. Tieto nestúpajú vysoko do atmosféry, ale dopadajú späť do blízkosti miesta, kde sa spaľuje, na dom, záhradu, na úrodu... Takmer denne je obec zahalená závojom štipľavého dymu. Obyvatelia tak pri spaľovaní odpadu neohrozujú zdravie len svoje, svojej rodiny a detí, ale aj susedov v okolí. Toto konanie je nesprávne a protiprávne!

Bolesti hlavy, silné dráždenie dýchacích ciest, závraty, či hučanie v ušiach... To všetko nám môže spôsobiť spaľovanie odpadu, napriek tomu, že dym už nevidno. Vo zvýšenej miere sme ohrození rakovinou, poruchami reprodukčného systému (u mužov nižší počet spermií, atrofia semenníkov, pozmenené sexuálne správanie, u žien znížená plodnosť, zmeny menštruačného cyklu, znížená schopnosť donosiť plod), chorobami nervovej sústavy a krvného obehu, hormonálne poruchy, kožné poškodenia, poruchy imunity a metabolizmu. Riskujeme vrodené chyby novorodencov a po narodení pijú materské mlieko s vysokým obsahom dioxínov. Patria medzi najsilnejšie syntetické jedy. Vnikajú do domov, usádzajú sa v ovocí, zelenine, v hospodárskych zvieratách. Poškodenie zdravia môžu vyvolať už nepatrné dávky dioxínov – miliardtiny gramov. Postupne sa ukladajú v organizme, preto pri dlhodobom pôsobení môžu aj pri nižších koncentráciách spôsobiť veľmi vážne poškodenia organizmu. Vplyv dioxínov je často veľmi rozdielny, avšak rozhodne najnebezpečnejší je pre vyvíjajúci sa plod a dojčatá vo fáze, keď ešte len prebieha rast a formovanie telesných orgánov. Hromadia sa v organizme počas celého života, vždy keď s nimi prídeme do kontaktu a vylučujú sa veľmi pomaly, u žien hlavne počas dojčenia materským mliekom priamo do tela dieťaťa a ohrozujú ho vo veľmi citlivom období.

Vysoká vlhkosť, nízka teplota horenia a nedostatok kyslíka spôsobujú, že spaľovanie záhradných odpadov nie je dokonalé. Spaľovaný odpad nehorí, skôr dymí a tým sa do ovzdušia uvoľňujú jedovaté látky. Patria k nim napríklad oxid uhoľnatý, uhľovodíky, dechty a mnohé ďalšie zdraviu škodlivé látky, ktoré v prostredí pretrvávajú desiatky rokov. Nepríjemne zapáchajú, dráždia sliznice dýchacích ciest, spôsobujú bolesti hlavy a pôsobia ako nervové jedy. Ľudia neraz do spaľovaného odpadu pridávajú plasty, pneumatiky a kombinované obaly tetrapak, ktoré obsahujú mnohé ďalšie zdraviu nebezpečné látky. Polyaromatické zlúčeniny, ktoré vznikajú najmä nedokonalým spaľovaním, sú prvými látkami, ktorým boli dokázané rakovinotvorné účinky. Jedovaté látky z dymu nezmiznú, ak sa odpad spaľuje v nočných hodinách, ani vtedy, keď sa spaľuje v pieckach, či kotloch. Preto je logické, že tento spôsob zbavovania sa odpadov je už dnes nezákonný.

Graf zobrazuje hladiny dioxínov a furánov v materskom mlieku v okresoch Nitra, Michalovce, v ČR Kladno, Uherské Hradiště v porovnaní s krajinami Albánsko, Belgicko, Chorvátsko, Fínsko, Maďarsko, Pakistan, Rusko. Okres Nitra má tretiu najvyššiu hladinu dioxínov v materskom mlieku oproti porovnávaným krajinám.

Zdroj: Ústav preventívnej a klinickej medicíny Bratislava

Čo hovorí zákon?

Od 1. januára 2006 platí zákaz zneškodňovať, skládkovať alebo spaľovať akýkoľvek biologický odpad zo záhrad, parkov, cintorínov a iných verejných priestranstiev.

Bioodpad sa musí zhodnocovať, napríklad kompostovaním.

Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch

Oheň sa nesmie zakladať tam, kde môže dôjsť k jeho rozšíreniu. Porasty bylín, kríkov a stromov sa nesmú vypaľovať.

Zákon č. 315/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi

Nikto nesmie nadmieru prípustnú pomerom obťažovať susedov hlukom, prachom, popolčekom, dymom, plynmi ani parami.

Zákon č. 40/1964 Zb. (občiansky zákonník)

Ak teda niekto spaľuje odpad – či už doma, v záhrade alebo na verejnom priestranstve – dopúšťa sa protiprávneho konania a hrozí mu pokuta až do výšky 166 EUR (5 000 Sk). Pre právnické osoby sa táto suma môže vyšplhať do výšky takmer 16 600 EUR (500 000 Sk). Podľa § 72 písm. a) obec prejednáva priestupky v odpadovom hospodárstve a ukladá pokuty. Výnosy z pokút sú príjmom rozpočtu obce.

Obyvatelia obce, ktorým susedia znepríjemňujú život a zamorujú ich životné prostredie a domácnosti jedovatým, dymom majú možnosť náhlasiť konkrétneho občana starostovi obce, ktorý je kompetentný a oprávnený situáciu riešiť.

Len tak máme všetci šancu dýchať v našej obci čistý vidiecky vzduch namiesto takmer veľkomestského smogu.

PharmDr. Rastislav Slížik

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

/od posledného vydania obecných novín/

Opustili nás

Pavol Kišťák
Zuzana Michalíková
Jozef Ondrášek
Jozef Juhász

Prišli na svet

Lukáš Matušík
Lukáš Both
Ján Mesároš
Michaela Chmelanová
Tomáš Slížik

Blahoželáme mladomanželom

Matúš Kováčik – Stanislava Tkáčiková
Mgr. Ľubomír German – Mgr. Eva Mažárová
Ing. Richard Chovanec – Ing. Zuzana Segéňová
Peter Segéň – Veronika Kucharová
Peter Kollár – Kristína Šmitalová
Peter Fikr – Monika Behúlová
Ivan Godál – Ľubica Zajačiková

Prihlásení na trvalý pobyt

Štefan Žitný
Kristína Turoňová
Mgr. Ľubomíra Slížiková
Nina Slížiková
Pavol Nosál
Jozef Vašíček
Ivana Vašíčková
Oliver Vašíček
Viktor Vašíček
Sylvia Eliášová
Michaela Eliášová

Naši najstarší obyvatelia

Štefan Krčmár
Ján Michalík
Emília Ingeliová
Anna Bošanská
Mária Matejičková
Martin Zeman
Alžbeta Reptová
Blažej Slivka
Vincent Hraška
Júlia Hubáčiková
Katarína Suchanská
Alžbeta Vaxmanská
Emília Líšková
Ján Poništ
Katarína Líšková
Katarína Marchalínová

E. Pavlovičová

Ako správne zneškodňovať odpad?

Najefektívnejším riešením z finančného hľadiska a rovnako z hľadiska vynaloženého úsilia je triedenie odpadu. Takmer všetky potraviny v súčasnosti sú balené v recyklovateľných obaloch. Označené sú symbolmi, napr.

Stačí mať doma štyri odpadkové koše – na papier, plast, tetrapaky a ostatný odpad. Už malé dieťa sa rýchlo naučí rozoznať, kam ktorý obal patrí. Kelímky od jogurtov, smotany a pod., dávame do ostatného odpadu. Čisté vypláchnuté PET-fľaše a čistú obalovú fóliu dávame do plastového odpadu. Rovnako čisté, vypláchnuté, bez zbytkov potravín, odovzdávame aj tetrapaky. Biologický rastlinný odpad z kuchyne spolu z lístím, trávou, burinou, atď. použijeme na výrobu kvalitného hnojiva – kompostu. V každej záhrade je možné na tento účel vyhradiť 2 m^2 priestoru, viac netreba. Samotné spáleniská v záhradách často zaberajú dvojnásobok. Pri správnom kompostovaní prebieha proces kompostovania rýchlo. Kombináciou pôsobenia rozkladných mikroorganizmov a húb, zmenou kyslosti prostredia, správnou vlhkosťou a zvýšenou teplotou kompostu (v niektorých prípadoch až 65 °C) sa ničí väčšina choroboplodných zárodkov a semien burín. Bioodpad sa časom rozloží a premení na výživný kompost, ktorý sa výborne uplatní v každej záhrade. Naši predkovia veľmi dobre vedeli, že zhodnocovanie rozložiteľného biologického odpadu je najefektívnejší spôsob, ako vrátiť potrebné živiny späť do pôdy. Kompostovanie zhodnocuje bioodpad z domácností a záhrad bez štipľavého dymu, jedovatých látok a zápachu.

Správnym triedením odpadu nám zostane len málo toho nerecyklovateľného. Vďaka tomu môžeme za odvoz odpadu zaplatiť oveľa menej eur ročne. (Firma ENVI-GEOS vyváža spolu s PET-fľašami aj vyčistené plastové obaly od šampónov, jari, tekutých pracích prostriedkov a pod. a tiež čistú obalovú fóliu, nesmú tam byť obaly z nebezpečných chemikálii, z oleja a pod.). Všetci obyvatelia obce majú možnosť zneškodňovať odpad týmto spôsobom. Nikto nie je na spaľovanie odkázaný, preto je toto chovanie neodpustiteľné. Všetci si zaslúžime dýchať čistý vzduch, jesť zdravé ovocie a zeleninu, ktoré si dopestujeme. Všetci sme povinní chrániť si životné prostredie našej obce. **Ak sused ignoruje naše výzvy, upozornenia, opakovane páli, zamoruje nám vzduch a nerešpektuje zákon, sme jednoznačne a bez strachu oprávnení vystaviť tohto človeka riešeniu, ktoré určuje zákon (viď vyššie). Zároveň tak pomôžeme navýšiť rozpočet obce o vybrané pokuty.** Je to v súlade aj s Plánom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce Nové Sady, kde je uvedené v programovej časti bod 2.2.4 aktivity v oblasti životného prostredia: „monitorovať dodržiavanie zákazu spaľovania komunálneho odpadu a jeho porušenie sankcionovať“.

Ďalšie bežné, ale nevhodné spôsoby nakladania s odpadmi

Vyvážanie odpadu na okraje lesov, poľných ciest a do potokov – touto činnosťou znečisťujeme okolie svojho bydliska, podporujeme vytváranie čiernych nelegálnych skládok, znehodnocujeme kvalitu vôd v potokoch a podporujeme šírenie choroboplodných mikroorganizmov. Kopy rôznych odpadkov na okraji ciest okolo obcí znechutia každého – návštevníkov, turistov, susedov i majiteľov najbližších pozemkov. Obyvatelia obcí si tak robia vlastnú negatívnu reklamu.

PharmDr. Rastislav Slížik

Dedina vonia dymom

Jar, leto, jeseň... Tak pomaličky plynú za sebou ročné obdobia. Na jar sa spod zeme derú steblá trávy, prvé jarné a neskôr aj letné kvietky. Všade sa začína šíriť opojná vôňa fialiek, ľalií, agáta a lipy. Miestami prevláda neodolateľná vôňa ihličnanov vysadených po dedine. Ešte aj sluch nám rozmaznáva štebot vtákov. Najomamnejší je vzduch za šera, všetko je krásne presýtené a omamné. A omamné doslova. Vie o tom každý, kto zažil túto dedinskú romantiku. A prečo doslova omamné? Pretože žijeme na Slovensku, a na Slovensku je „národný vidiecky šport“ vypaľovanie a spaľovanie. A čím smradľavejší a hustejší dym, tým lepšie. Najideálnejšie je, keď fúka priaznivý vetrík a trošku ten voňavý dym vyúdi aj toho drzého suseda z druhej strany ulice. Čo na tom, že do ovzdušia posielame ohromné množstvo jedovatých plynov, hlavne, že nemusíme platiť za odvoz odpadov. Takto jednoduché a egoistické. Neviem, či má vôbec zmysel zamýšľať sa nad tým, či si naši deduškovia a babičky – podpaľači, uvedomujú aj riziká požiarov. Tak vitaj jar, leto, jeseň ... Česť práci požiarnikom!

Miloslav Pavle
Zdroj: internet

Aktuálne číslo novín nájdete aj na: **www.novesady.sk**

MAS RADOŠINKA po prvýkrát na výstave Agrokomplex

Miestna akčná skupina RADOŠINKA sa pod záštitou Ministerstva pôdohospodárstva SR, Agentúry pre rozvoj vidieka a Regionálneho pracoviska národnej siete rozvoja vidieka, po prvýkrát prezentovala na výstave Agrokomplex v Nitre, ktorá sa v tomto roku konala v čase od 19. do 22. augusta.

V našej expozícii sa prezentovali umelci a remeselníci. Veľkým obohatením a spestrením programu v rámci celého pavilónu boli vystúpenia folklórnych skupín a spevácky súborov z obcí Miestnej akčnej skupiny RADOŠINKA.

V sobotu sa prezentovali štyri zoskupenia. Folklórny súbor Matičiari z Čakajoviec, detský folklórny súbor Pelikánik z Nových Sadov, spevácka skupina Zbežanka zo Zbehov a spevácka skupina Čabanka z Čabu. V nedeľu dostali priestor dve spevácke skupiny. Prvou bola Hruboňovčanka z Hruboňova a posledným zástupcom našej MAS bola Šuriančanka zo Šurianok.

Spolu sa v expozícii prezentovalo jedenásť remeselníkov z obcí Alekšince (Juliana, Ivana a Elena Hadvigové - keramika, umelecká maľba, Rastislav Polák - umelecké rezbárstvo), Zbehy (Milan Káčer - krby a kachle, Anna Ilečková – zdobenie kraslíc technikou vyškrabávania a dierkovania, Michal Ilečko - výroba veľkoplošných obrazov technikou makramé), Lukáčovce (Michal Krásny - umelecká maľba, Viera Fuseková - dekoratívna keramika, Soňa Mrázová - scénografia, maľba, ručné šitie bábik) a Čakajovce (Štefan Ľahučký – umelecké rezbárstvo).

Touto cestou sa chcem našim umelcom a remeselníkom, ako aj všetkým účinkujúcim, poďakovať za skvelú prezentáciu nielen s vojich zručností, ale zároveň aj obcí a celého mikroregiónu.

Ing. Renáta Lelovská
Manažérka Miestnej akčnej skupiny
OZ Mikroregión RADOŠINKA

Študenti zo zahraničia navštívili MIKROREGIÓN RADOŠINKA

V dňoch 17. – 20. augusta 2010 zavítali do nášho mikroregiónu piati zahraniční študenti z celého sveta, ktorí sa venujú medzinárodnému štúdiu rozvoja vidieka v rámci projektu ERASMUS MUNDUS realizovaného Slovenskou poľnohospodárskou univerzitou v Nitre. Cieľom ich návštevy bolo oboznámenie sa s územím a jednotlivými zástupcami Miestnej akčnej skupiny (MAS) RADOŠINKA. „Slovenský vidiek“ prišli spoznať Brock Carpenter (USA), Rosine Tchatchoua Djomo (Kamerun), Celine Bihel (Francúzsko), Matheus Alves Zanella (Brazília) a Degytnu Tilahun Gudeta (Etiópia). Za tento krátky čas sa nám podarilo v spolupráci so starostami obcí, podnikateľmi a členmi nášho mikroregiónu zorganizovať zaujímavý a plnohodnotný program.

Prvou zastávkou študentov bola kancelária MAS RADOŠINKA v Zbehoch, kde sa študenti stretli s manažérkou Ing. Renátou Lelovskou a oboznámili sa so základnými princípmi fungovania a spolupráce členov MAS. Na Obecnom úrade v Zbehoch privítal študentov a predstavil obec starosta obce Ing. Ivan Habiňák. So študentmi diskutoval na tému fungovania samospráv na Slovensku. Nasledovala prehliadka a návšteva penziónu Hoffer. Ďalšou zastávkou bola obec Alekšince, kde v priestoroch Obecného úradu študentov privítal starosta obce Igor Miškolci. V krátkosti ich oboznámil s históriou obce, jej súčasnosťou a bohatým spoločenským a kultúrnym životom obce. Spestrením programu bola návšteva u keramikárky

PaedDr. Juliany Hadvigovej, kde študenti absolvovali „minikurz keramiky“ a mali možnosť vidieť prácu a tvorbu umelkyne priamo v jej ateliéri. Poslednou zastávkou v prvý deň návštevy bola obec Lukáčovce, kde sa študenti stretli so starostom Ing. Igorom Cokom, ktorý im tiež sprostredkoval základné informácie o obci. Študenti mali možnosť navštíviť ateliér Viery Fusekovej, ktorá sa zaoberá výrobou dekoratívnej a úžitkovej keramiky, a ateliér Soni Mrázovej, ktorá sa venuje scénografii, maľbe a ručnému šitiu hračiek.

Druhý deň pokračoval program v obci Čakajovce. Pani starostka Mgr. Mária Berecová predstavila súčasnosť a fungovanie obce. Súčasťou programu bola návšteva firmy Incodec, s. r. o., zameranej na výrobu plastových okien a tiež firmy B&B, Ing. Ľuboš Bíro, kde mali študenti možnosť vidieť prácu umeleckých kováčov.

Obec Jelšovce našim hosťom predstavil a priblížil jej starosta Ladislav Hrošso. Podnikateľský sektor v obci reprezentovala Pálenica Jelšovce, kde študenti absolvovali prehliadku spojenú s krátkym výkladom a degustáciou. Príjemným zakončením programu bolo posedenie v reštaurácii Pálenica.

Posledný deň návštevy patril obciam Čab a Malé Zálužie. Predseda Mikroregiónu a zároveň starosta obce Čab Ing. Ladislav Mellen pripravil pre študentov návštevu miestnych podnikateľských subjektov: firmu PORS ZP, zaoberajúcu sa výrobou náradia a nástrojov, firmu VICTORIA – trvalková škôlka a firmu PROEKO, realizujúcu záhradné, sadové a terénne úpravy. V Malom Záluží starostka obce Viera Predanocyová predstavila svoju obec a našich vzácnych hostí previedla pamätnou izbou.

V popoludňajších hodinách sa v priestoroch kancelárie MAS stretlo predsedníctvo so starostami a Ing. Jelou Tvrdoňovou, PhD. – odborným garantom celého projektu. Študenti tu odprezentovali výstupy z ich teoretickej práce, ako aj pôsobenia priamo v teréne. Na záver sme pre študentov pripravili príjemné posedenie v Kynologickom areáli Alekšince, spojené s varením guláša a degustáciou miestnych vín z obce Lukáčovce.

Ing. Renáta Lelovská
Manažérka Miestnej
akčnej skupiny
OZ Mikroregión RADOŠINKA

Kultúra a šport v Nových Sadoch

Rok 2010 bol v oblasti kultúry a športu naozaj vydarený. Podujatia organizované kultúrnou komisiou obce dostali palec hore určite z „najvyšších miest“, a tak počasie vždy prialo. Od fašiangovej slávnosti, pochovávania basy, cez stavanie májov, Medzinárodný deň detí, letnú slávnosť, až po jesennú Šarkaniádu. Okrem týchto obcou organizovaných podujatí, sa však uskutočnilo aj niekoľko výnimočných akcií, za ktoré patrí veľká vďaka Ing. Martinovi Ingelimu. Do našej obce prostredníctvom Doctor´s pubu priviedol kapely ako Allegro, Feelme, Chikiliki-tua, pre priaznivcov hip-hopovej scény zase mená ako Bacil, Rakby, G-Bod, DJ XXL. Okrem hudobných aktivít potešil malých aj veľkých maškrtníkov. Konečne si tak v Nových Sadoch môžete posedieť pri pravej točenej zmrzline, a všetci sa už určite tešíme, keď opäť letné slnko rozohreje piesok na novom volejbalovom ihrisku. Martinovi patrí za jeho úsilie obrovské ĎAKUJEME a aj v roku 2011 prajeme veľa dobrých nápadov.

Bc. Zuzana Jančovičová

Zvieratá z cirkusu

Kde sa vzal, tu sa vzal, na dvore nám ráno stál... Na ktorom? Na školskom dvore. Kedy? V jedno septembrové ráno. Čo? CIRKUS...!

Presnejšie by sa dalo povedať, že sa u nás objavila cirkusantská maringotka. To sme ešte netušili, čo sa v nej skrýva. Ponuka majiteľov, že nám predvedú jej tajomných obyvateľov, nás veľmi potešila. A tak sme sa plní očakávania zhromaždili na školskom ihrisku. Prvými predstavenými exemplármi boli korytnačky. Jedna – morská – nás svojím vzhľadom vôbec neprekvapila. Druhá sa skôr podobala morskej príšere. Mohutné nožiská a sploštená hlava. Medzi menej známe obojživelníky patril leguán. Pokojne pózoval na tráve a nedal sa ničím rušiť. Sám majiteľ a krotiteľ v jednej osobe však mal čo robiť s mladým krokodílom, ktorý sa chcel trochu prebehnúť. Nabral smer priamo k pani učiteľke, ktorá sa tam motala s fotoaparátom. Nie každému sa páčili ďalšie exempláre – hady. Ale predsa sa našiel spomedzi nás jeden odvážlivec, ktorý si nechal hada zavesiť na krk. Tváril sa síce hrdinsky, ale neviem – neviem... Najveselším obyvateľom maringotky bola určite vrtká opička, ktorá si nič nerobila z obecenstva a veselo šantila. O živote všetkých predstavených zvieratiek sme sa dozvedeli veľa zaujímavostí.

Žiaľ, z televíznych správ sme sa dozvedeli, že pri jednom zo svojich ďalších vystúpení v obci Michal nad Žitavou vypukol v maringotke ničivý požiar. Opička, krokodíl, ba ani hady, už nie sú medzi živými.

Dejepis nemusí byť nudný

Osobný dotyk s históriou nenahradí ani tá najzaujímavejšia hodina dejepisu. Možnosť v tichom zamyslení postáť na miestach, kadiaľ vedú historické stopy našich predkov, využili žiaci našej základnej školy v dvoch slnkom obdarených októbrových dňoch.

Pätnásteho októbra sa siedmaci a ôsmaci ocitli v ranom stredoveku. Socha kniežaťa Pribinu im pod Nitrianskym hradom pripomenula, že na našom území po zániku Samovej ríše (pamätnú tabuľu míňali v podhradí), existoval ďalší štátny útvar, slávna Veľká Morava. Pribina síce musel Nitru opustiť, ale v súčasnosti stráži jeho mohutná postava spolu s neďalekou sochou Corgoňa prístup na hrad.

Od Corgoňa, s ktorým sa nezabudli žiaci odfotiť, bolo len pár krokov do kráľovstva kníh, osem storočí zbieraných pokladov diecéznej knižnice. Jej vek bolo nielen vidieť, ale aj cítiť. Slová nestačia, aby vyjadrili pocity bázne, ktoré táto veľkolepá a jedinečná knižnica vzbudzuje v návštevníkoch. V jej zbierke sú ozajstné poklady ľudského ducha, história tu má nevyčerpateľný prameň.

Známy morový stĺp dýchol svoje poslanie a symboliku z neskorého stredoveku, keď popri ňom siedmaci a ôsmaci prechádzali na Námestie Jána Pavla II. Tu bol krásny výhľad na mesto, ale aj možnosť vyliezť si k Vazulovej veži, preslávenej tragickým osudom jej väzňa. Námestie na opačnom konci zdobí súsošie solúnskych bratov, ktorým slovanský svet vďačí za svoju vzdelanosť a kultúru. Stopy, ktoré v Nitre zanechali, dokladá aj existencia kňazského seminára, ktorého tradíciu tu začali práve oni budovať.

Na hradnom nádvorí zvedavých žiakov privítalo diecézne múzeum, plné tajomstiev z najstaršej minulosti Slovanov. Vzácne Zoborské listiny z dvanásteho storočia sú len omrvinkou z bohatej hostiny duše a mysle, ktorá tam na nich čakala. Každému, kto sa rád túla históriou, odporúčajú návštevu tohto múzea absolvovať. V novej sezóne budú navyše sprístupnené kazematy a iné priestory v podzemí, a aj hradné záhrady. A bude ukončená aj renovácia katedrálneho chrámu. V ňom sa dotyky s históriou pre tých, ktorí sa dejepis neradi učia z učebníc, pomaly končili. Ale bola to veľkolepá bodka za dychtivým poznávaním. Veď čo vám hovorí barok v knihách? Môcť sa ho dotknúť nielen očami, je zážitok, ktorý z mysle tak ľahko nevyženiete. A stáť v rotunde z jedenásteho storočia a počúvať výklad človeka, ktorý s históriou žije, to nemožno nahradiť ničím.

Dvadsiateho siedmeho októbra sa deviataci a členovia krúžku Mladí historici ocitli v areáli Vojenského historického múzea v Piešťanoch pred hlavňami pušiek a kanónov. Našťastie je mier a tak sa ich obe svetové vojny dotkli iba v rozprávaní skvelého sprievodcu expozíciou. S užasnutým rešpektom si obzerali malú aj veľkú bojovú techniku, fotili a vychutnávali si trošku zubaté októbrové slniečko medzi lietadlami a vrtuľníkmi na letiskovej ploche.

Pred zrekonštruovaným modelom lietadla Caproni CA 33 všetkým v spomienkach ožila najvýznamnejšia osobnosť našich novodobých dejín, jeden z tvorcov spoločného štátu Čechov a Slovákov, generál Milan Rastislav Štefánik, ktorý v ňom pri svojom poslednom lete prežíval nikdy nenaplnené túžby po živote v slobodnom Československu. Vtedy si uvedomili, že dvadsiateho ôsmeho októbra, si pripomenieme deväťdesiate druhé výročie vzniku ČSR. Tento historický akt Štefánik považoval za svoje najvýznamnejšie dielo, ktorému zasvätil celoživotné úsilie. Ako ďaleko siaha historická pamäť Slovákov, ak tento dátum potichu prehliadame?

PaedDr. Edita Tisovská

Nitra očami žiakov

V jeden chladný štvrtok sme sa vybrali na exkurziu do Nitry. Keď hovorím „sme“, tak myslím 7. A, 7. B, a 8. triedu. Nechýbal nám ani dozor v nasledovnej zostave: pani učiteľky Tisovská a Gaťárová a pán učiteľ Pénzeš.

Autobusom – ako inak – sme sa priviezli do Nitry, a pomaly sme kráčali na Pribinovo námestie, kde sme si chvíľu oddýchli. Po krátkej prestávke sme pokračovali do diecéznej knižnice. Prekvapilo nás množstvo kníh. A to ešte akých? Starých, zaujímavých. Starší pán, ktorý nám o knihách rozprával, si spomedzi nás zavolal na pomoc Viktora z ôsmeho ročníka. Po návšteve knižnice sme zamierili na hrad. Neobišli sme ani Morový stĺp, a potom poď ho rovno do múzea. Po krátkom výklade a prehliadke sme sa zastavili pri suveníroch, no nepohrdli sme ani horúcou čokoládou z automatu. Na hrade nám sprievodca porozprával o histórii hradu. Jeho výklad doplnila aj pani učiteľka Tisovská. Od biskupa sme dostali na pamiatku kartičky, do studne pohádzali pár centov pre šťastie a nasledovala cesta domov.

Natália Štefániková

Foto: Alexandra Krošláková

Divadlo v škole

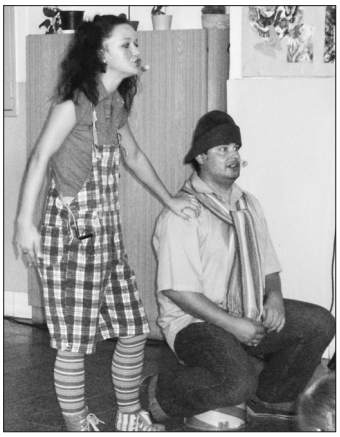
Stalo sa už dobrým zvykom zmeniť chodbu našej školy na divadlo. Začiatkom októbra nám mladý divadelný súbor predviedol hneď dve predstavenia. Pre žiakov 1. – 5. ročníka to bolo veselé predstavenie pod názvom „Obor Albert“. Cirkusantka Kristínka predvádzala artistické kúsky a na pomoc jej prišiel aj ťažkopádny a neobratný obor Albert. Herci dokázali deti nielen rozosmiať, ale ich aj vtiahnuť do deja. Chodba sa ozývala detským smiechom, jasotom a potleskom.

Druhé predstavenie bolo obsahom i prevedením určené starším žiakom. „Obyčajný život Benjamína Weisa“ bol obrazom života mladých ľudí, ich problémov a trápení. Ukázal žiakom, aké je nebezpečné pre mladého človeka, ak nedokáže problémy sám riešiť a pomoc hľadá v partii, ktorá ho môže doviesť až k drogám. Nešlo o klasické predstavenie. Celé predstavenie bolo formou rapu, ktorý je pre žiakov omnoho pútavejší ako hovorené slovo.

Obidve predstavenia boli veľmi zaujímavé a dúfame, že sa s týmto hereckým kolektívom stretneme aj v budúcnosti.

Kúzelnícka šou

Mesiac október bol bohatý aj na podujatia v našej škole. Posledným v tomto mesiaci bolo vystúpenie kúzelníka.

Výraz „zlaté ručičky“ sa používa v mnohých významoch. Tentoraz to boli ruky kúzelníka, ktoré dokázali skutočné zázraky. Holubice vyletujúce z prázdnej nádoby, rozstrihnuté lano, ktoré šikovnosťou jeho rúk sa akoby zázrakom scelilo, kvety, ktoré sa úplne nepochopiteľne zjavovali v jeho rukách. Pre žiakov bolo určite najzaujímavejšie číslo, kde viacerými mečmi prepichol kúzelnícku škatuľu, v ktorej sa nachádzala hlava jeho asistentky. Vystúpenie kúzelníka bolo spestrené rozprávkou, kde si zahrali aj mladšie deti.

Škoda len, že kúzelník nedokáže pričarovať do našich hláv všetku múdrosť! To by nám bolo sveta žiť! Samé jednotky a bez akejkoľvek námahy...

Začiatok školského roka v materskej škole

Ani sme sa nenazdali a je tu opäť začiatok školského roka. Do materskej školy pribudli nové deti, ktoré so zvedavými očkami sledovali nové prostredie, pani učiteľky a nových kamarátov. Veľmi rýchlo si však zvykli na denný režim a našli si svoje obľúbené hračky. V materskej škole máme dve triedy – mladšie oddelenie (3 až 4-ročné deti) – „Včielky“, kde je štrnásť detí a staršie oddelenie (5 až 6-ročné) – „Lienky“, kde je osemnásť detí.

V mesiaci september sme si spolu s deťmi urobili výstavku ovocia a zeleniny. Deti s hrdosťou prinášali z domu úrodu, aranžovali sme si plody, spolu ochutnávali a dokonca sme si pripravili chutný ovocný a zeleninový šalát.

Deti sa obzvlášť tešia na nadchádzajúce obdobie. Dôvodom je divadielko „Na doske“ s peknou rozprávkou a kúzelník, ktorí k nám zavítajú v mesiaci november. Samozrejme v decembri, tak ako každý rok, príde k nám Mikuláš, pre ktorého si deti pripravia básne, piesne a upečieme sladké medovníčky.

Počas školského roka plánujeme ešte uskutočniť veľa zaujímavých aktivít. Zdravotnícku súťaž spolu s okolitými materskými školami pod názvom „Evička nám ochorela“, deň s políciou, výlet do Nitry a iné. Okrem týchto školských akcií je našou prioritou systematické predprimárne vzdelanie detí, ktoré tak, ako minulý školský rok realizujeme podľa školského vzdelávacieho programu pod názvom „Včielky a Lienky v akcii“. Našim cieľom je dosiahnuť priaznivú sociálnu, emocionálnu a kognitívnu úroveň detí hrou a zážitkovým učením. Pripraviť deti na život v spoločnosti a uľahčiť im plynulú adaptáciu na vstup do základnej školy.

Verím, že splníme túžby a očakávania našich najmenších.

Mária Kulíšková
zást. pre MŠ

Kuchyňa v novom šate

V našej materskej škole sa počas letných prázdnin usilovne pracovalo. Obec za podpory Úradu vlády SR dostala finančné prostriedky vo výške 15 000 Eur na výmenu vybavenia školskej jedálne a kuchynského zariadenia. V kuchyni boli vymenené sporák, chladnička, kuchynská linka, digestor a pracovné pulty. Kuchárky vynaložili veľa úsilia, aby bolo všetko včas na svojom mieste.

Dúfajme, že pani kuchárkam sa bude v novej kuchyni dobre variť a deťom ešte viac chutiť.

Mária Kulíšková
zást. pre MŠ

Stretnutia v klube dôchodcov

Pod patronátom organizácie Jednoty dôchodcov pôsobí v našej obci už tri roky aj klub dôchodcov. Naši stále aktívni dôchodcovia sa stretávajú každú druhú stredu od pätnástej hodiny, v bývalej školskej bytovke za základnou školou. Touto cestou srdečne medzi seba pozývajú ďalších rovesníkov, aj nečlenov Jednoty dôchodcov, ktorí chcú jeseň života prežiť aktívne medzi priateľmi. „Nudiť sa s nami nebudete," odkazujú členovia klubu. Na spoločných stretnutiach vás čakajú spoločenské hry, hudba, spev, vzájomná konverzácia, vymieňanie skúseností. Spoločne oslávime meniny, či narodeniny členov klubu, a na každom stretnutí nebude chýbať chutné občerstvenie. Milí naši dôchodcovia, neostávajte doma, a príďte medzi nás do klubu. Nebude vás to nič stáť, naopak, získate nové zážitky a priateľov.

Bc. Zuzka Jančovičová

Mesiac úcty k starším – úcta k šedinám

V jedno októbrové popoludnie si Miestna organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska uctila sviatok svojich členov príjemným kultúrnym programom, ktorý spestrili žiaci našej základnej školy a spevácka skupina Čabanka z Čabu. V zasadačke obecného úradu, v príjemnom prostredí, si naši seniori zaspomínali na svoje mladé časy, ale aj posťažovali jeden druhému so svojimi trápeniami a starosťami.

Emília Krčmárová

Šarkaniáda – naháňačka za šarkanmi

Druhý októbrový víkend zavítalo na Slovensko „babie leto". Nádherné počasie priam nabádalo vyjsť si na malú turistickú vychádzku, spojenú s púšťaním šarkanov. A tak sme sa spoločne stretli v sobotu 9. októbra o 14.00 hod. pred budovou Obecného úradu v Nových Sadoch. Odtiaľ sme sa nenáročnou prechádzkou presunuli k poľovníckej chate, kde sme naše pestrofarebné šarkany vypustili k modrému nebu. Vyšantených, malých i veľkých, nás pri ohníku čakali špekáčiky a horúci čaj. No len čo si malí nezbedníci naplnili bruška, nelenili a zašportovali si ešte na bicykloch, kolobežkách, kreslili kriedových šarkanov, alebo sa len tak naháňali v čarokrásne sfarbenom lesíku. Ďakujeme organizátorom za pekné popoludnie a tešíme sa o rok.

Bc. Zuzka Jančovičová

Čítanie na pokračovanie

Novosadské čriepky histórie

Kronikár o sebe

Písať dejiny je ťažká práca. A veľmi zodpovedná. No predsa vďačná a krásna. Dať možnosť nahliadnuť potomkom do ducha starých čias, zahalených šerým závojom, je zaiste vec záslužná.

Vedomý súc dôležitosti úlohy, na ktorú sa podoberám, prijal som ja František Lübke funkciu kronikára obce Ašakerť. Narodil som sa v Čermanoch dňa 3. decembra 1893. Tu pôsobím ako učiteľ – organista na rímskokatolíckej ľudovej škole od roku 1921.

Pri svojej ťažkej práci snažím sa pokračovať v historických údajoch vecne, objektívne. Nechcem nič ani pridávať ani uberať. Chcem podať všetko tak, ako to v skutočnosti bolo. Viem, minulé dni boli všelijaké. Dobré i zlé. Kruté i boľavé. A neraz zmáčané slzami slovenských sŕdc. A preto, drahý čitateľu, ber s úctou a pietou túto knihu do rúk. Je ona jedinou písomnou pamiatkou po tvojich predkoch. Pamiatkou a dôkazom, že boli, že žili a pracovali.

Ku zbieraniu historického materiálu prispel aj Ján Ďurka, študent so susednej dedinky Sily, ktorý neľutujúc svojich voľných chvíľ v prázdninách, preštudoval farské latinské archívy („Canonica visitatio“ etc.) na tunajšej ako aj na lukáčovskej fare.

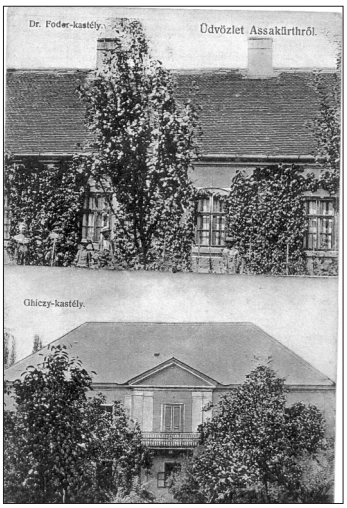
Dejina obce Ašakerť do roku 1930

Dedina Ašakerť má údajne meno od akéhosi maďarského statkára, ktorý sa menoval Ašša, a mal vraj veľmi peknú záhradu. Podľa nej dostala meno aj obec: Aššova záhrada. Možno. Táto mienka sa však zdá byť nepravdepodobnou, pretože Slováci už v tých časoch, ako sa tu usadzovali, nazvali svoju osadu „Kerť“, čo je zaznamenané aj v knihe Václava Chaloupeckého „Staré Slovensko“.

O najstaršom osídlení niet historických spoľahlivých správ. Isté je, že obec bola kolonizovaná samými Slovákmi. A neni vylúčené, že už v dobe nitrianskeho kniežaťa Pribinu počali Slováci na týchto miestach kolčiť lesy. Pôda bola tu žírna, a preto usadlíci od starodávna zamestnávali sa poľnohospodárstvom. V neskorších časoch veľmi tu kvitlo aj vinohradníctvo.

Prílivom uhorskej šľachty na Slovensko aj dedina Ašakerť sa dostala do rúk zemepánov. Prvý známy statkár, ktorému patrila celá Ašakerť bol už spomenutý Ašša. Ašša neskôr svoj majetok predal. Rozkúpili ho jednotlivci statkári Ghyczy a Mednyánsky a potom niektorí gazdovia. Menovaní statkári dali svoj majetok do prenájmu a to židom, ktorí tu aj podnes hospodária. Statkári obývali dva kaštiele, ktoré tiež prešli na nájomníkov.

Žiaľ, Slováci, ktorí prví kolonizovali ašakerťanské lánce, museli byť poddaní svojim zemepánom. A boli veru aj krute potláčaní. Poddanstvo malo ďalekosiahle následky. Nebolo možností k se-

bavzdelaniu. Nebolo ani prostriedkov. Ľud hrdlačil len na pánskych robotách a nemal prístupu ku žriedlam obecného vzdelania. Keď aj boly školy, nebolo porozumenia. Kde duch je sklonený, tam osveta nevládze. Aký taký pohyb vzdelanostný sa rozkýval až v dobe osvietenskej, zásluhou francúzskej revolúcie. Avšak aj toto boly len blikavé plamienky, ktoré vyšľahly celou svojou vehemenciou až po prevrate, keď v rámci republiky Československej školstvo a osveta vážne a svedomite plní svoju dôležitú úlohu.

Preca je charakteristické, že tunajší ľud, hoci jeho duch toľko trpel pod maďarskými šľachticami, i v tých najkrutejších časoch si zachoval svoj írečitý slovenský svojráz, zachoval si svoj írečitý národný poklad – reč až do dnešných čias. Nepodlomila ho ani krvavá maďarizácia. I teraz si spieva svoje peknoduché piesne, nezanechal ani starých obyčajov, prísloví a porekadiel.

Tunajšie obyvateľstvo do vystúpenia reformátora Martina Luthera bolo náboženstva katolíckeho. Avšak len čo preniklo náboženstvo evanjelické na územie bývalého Uhorska, našlo si aj v Ašakerti svojich prívržencov. Nasvedčuje tomu aj to, že už v roku 1610 bol tu pastor evanjelickej cirkvi Matej Hranicenus. Rozhodne, že už dávnejšie pred ním tu museli evanjelici byť usadení. Obidve cirkvi aj katolícka aj evanjelická majú svoj kostol, faru, školu a cintorín. Nakoľko sa nám podarilo zistiť historické dáta o menovaných staviskách ako aj o farároch a učiteľoch obidvoch cirkví, podávame ich...

Pokračovanie v ďalšom vydaní občasníka.

Zdroj: Pamätná kniha obce Ašakerť Text neprešiel jazykovou úpravou, zámerne sme ho ponechali v pôvodnej verzii

História obce Sila

Kronikárka o sebe

Sú práce, ktoré časom strácajú na cene – vyblednú, ale sú i iné, hoci málo ich je, ktorým čas neuberá na cene, ale ony rastú, rastú v tých rozmeroch, v akých čas obracia fólie rokov, desaťročí ba storočí. I kronika náleží medzi tie plody budúcnosti, i práca neznámeho kronikára ocenená bude budúcnosťou.

Vznešený je to úkol písať kroniku a čo viac dať jej základ, zachovať budúcim to, čo sa už prítomnosti stráca pred očami. Kronikára už od dávnych čias predstavovala som si úctyhodného, skúsenostiami bohatého muža a lós či prozreteľnosť zvolila si mňa za kroni-kárku malej obce Sily.

Narodila som sa dňa 12. IV. 1913 v Bratislave, ale celé detstvo som prežila v Trnave. V Sile pôsobím ako učiteľka od septembra 1935. Sila, malá dedinka, zdá sa, že je stále rovnaká, zmien neprežíva a preca., koľko mi vedia tí najstarší rozprávať! A to všetko by malo upadnúť v zabudnutie? Škoda by toho bolo! Vyhrabávam v pamäti tých najstarších nejasné odkazy minulosti a pomocou týchto svedkov statočných starých občanov prikročím k písaniu jedinej písomnej pamiatky, odkazu to prítomnosti s nedávnou minulosťou neznámej nám budúcnosti.

Ernestína Kovačiková
učiteľka

Kronika obce Sila do roku 1930

Meno Sila prvýkrát sa spomína ako majetok nitrianskeho biskupa v r. 1694 pod menom Szill. Meno Sila je pravdepodobne od dreva brestu (maď. szill-fa) t. j. lesa brestiny, ktorý je síce zriedkavý, ale v tomto kraji prevážne lesnatom sa údajne nachádzal. Podľa výpovedí zachovaných tradíciou na časti obce, ktorá sa menuje „Stado“ poťažne „Dolnie Diely“ stál majer, po ktorom však už teraz niet stopy, prináležajúci nitr. biskupstvu. Asi pred 40 rokmi najdené boly v tých miestach tehly (svedok Fuska). Prvším majiteľom bol istý Ludányi, ktorý ho pravdepodobne i so susedným Čabom odpredal nitr. biskupovi. Podľa toho by siahaly začiatky Sily až do konca XIII. storočia

Nakoľko išlo tu iba o jediný majer, keďže iných osadníkov tu ešte nebolo, zamestnávalo biskupstvo pri obrábaní rozsiahlych rolí ľudí z chudobnejších severnejších častí Slovenska a to až od Žiliny. Podľa výpovedi najstaršieho žijúceho občana z rodu Fačkovcov pochádza pôvod ich mena od Fačkova dediny to pri Žiline. Údajne vraj preto, lebo ostatní robotníci, ktorí nevedeli ich meno, nazývali ich jednoducho podľa ich bydliska. Tak podobne i Bosákov od Bošace pri Novom Meste nad Váhom.

Prvým trvalým osadníkom tohto kraja v týchto miestach bol istý Karas. Dom si vystavil nad „Žliabkom“, pôvodný dom sa nezachoval do dnešných čias, ale na jeho mieste stojí iný. Karas a prví osadníci vôbec boli Slováci, náboženstva rímskokatolíckeho. Zamestnávali sa roľníctvom, pozdejšie tiež vinohradníctvom. Vinice sa až podnes nezachovaly, ale miesto, kde sa hrozno pestovalo, nazýva sa i doteraz Vinohrady.

Z najstarších zachovaných pamiatok z dôb kedy siahajú vlivy biskupstva nitrianskeho na Silu je zvonica postavená asi na prostred dediny z r. 1790 a kamenný kríž pri cintoríne tohto istého dáta. (Pozn. redakcie. Pri oprave kríža, ktorá sa konala v roku 2009 sa obnoviteľ Radúz Salej vyjadril nasledovne: „V spodnej časti kríža je nápis a označenie zhotovenia samotného artefaktu. Nápis bol prehĺbený a písmo vymedené. Súčasťou textu je i rok zhotovenia samotného kríža, ktorý je napísaný písmenami

„ANNO“, čiže 1791, v umeleckom štýle „BAROKO“. Táto signatúra je vyznačená tak, že číslice tvoria písmená, ktoré označujú rok a zároveň vyjadrujú napr. začiatočne písmená mena alebo priezviska zhotoviteľa (ov) kríža).

Katolíci zo Sily vždy prináležali k farnosti do Ašakerti a v tom prípade, že Ašakerť patrila k Lukáčovciam, patrila i Sila s ňou.

Až do roku 1875 – 1876 bola Sila čisto katolícka, ale v tom roku prisťahovaly sa sem dve rodiny evanjelícke, a to : Kázikovci a Plačkovci. Nepobúrilo to však nijak kľudnú hladinu života občanov, svorne nažívajú obidve náboženstvá vedľa seba.

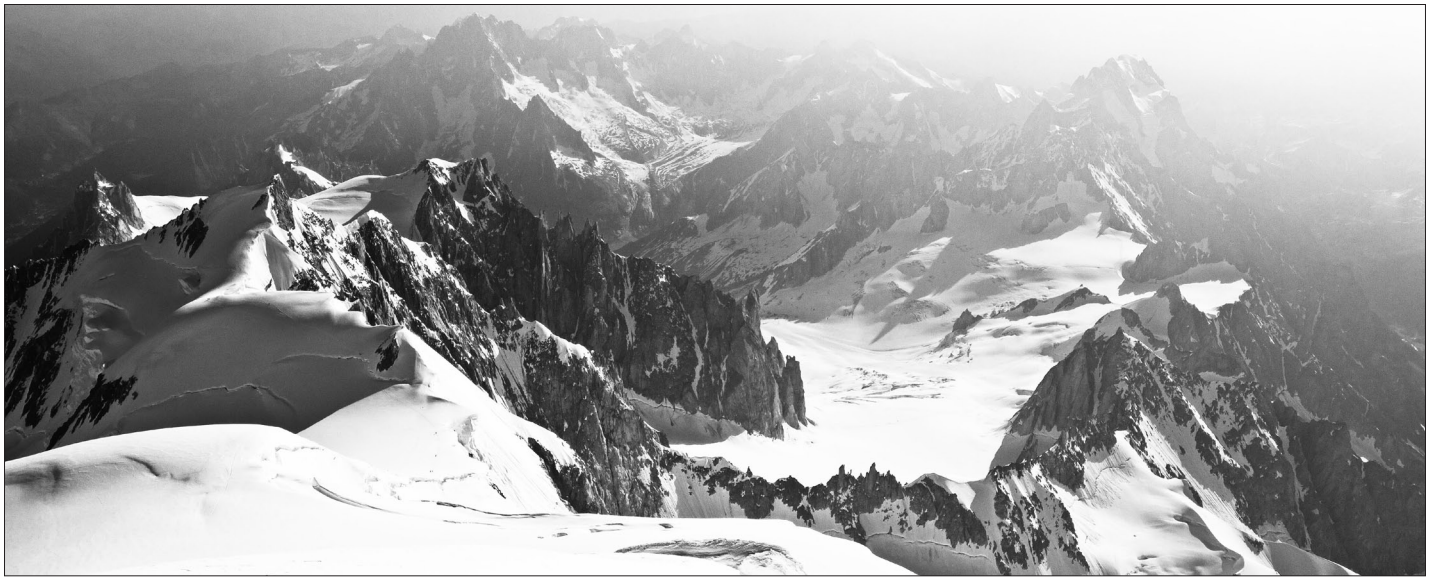
Židia od nepamäti bývajú v Sile, vždy jedna poťažne dve rodiny. V ich rukách je miestny obchod a kedysi i hospoda prináležala im.

V roku 1813, deň pred Božím Telom zbilo krupobitie a ľad všetko obilie v silskom a súsednom čabskom chotári. Keďže v ten istý deň predošlého roku sa stalo to isté, zaviazali sa občania týchto dvoch dedín, že budú každoročne v tento deň, t. j. stredu pred Božím Telom svätiť. A skutočne, ľud tento bez rozdielu či katolíci lebo evanjelíci daný sľub drží. Katolíci idú do kostola na služby božie a ostaní sdržujú sa práce na poli...

Pokračovanie v ďalšom vydaní občasníka.

Zdroj: Pamätná kniha obce Sila. Text neprešiel jazykovou úpravou, zámerne sme ho ponechali v pôvodnej verzii.

Cestovateľské zážitky našich občanov - Novosadčan na streche Európy

Vážení spoluobčania,

nám ľuďom je prirodzené, že nás láka navštíviť iné krajiny, spoznať iné kultúry a vidieť miesta, ktoré naše oči bežne nevidia. Vábi nás ľudská zvedavosť a túžba po poznaní. Po zažití niečoho nevšedného sa často chceme so zážitkami podeliť. Preto aj vy, ak ste na dovolenkách, či výletoch zažili niečo, s čím by ste sa radi podelili i s ostatnými spoluobčanmi, napíšte do nášho občasníka. Určite si všetci so záujmom prečítame vaše reportáže.

Voľný čas, ktorý využívame na cestovanie sa stal obrovskou devízou a cestovný ruch je najrýchlejšie sa rozvíjajúcim hospodárskym odvetvím na svete. Cestovné kancelárie nás zaplavujú množstvami katalógov a ponúk. Rozmach zaznamenali i prepravné služby. Skrátka, cestovanie už nie je tým, čím bývalo, a stáva sa i pre bežného človeka stále dostupnejším.

Mont Blanc, nazývaný aj „strechou Európy“, je so svojou nadmorskou výškou 4810 m často považovaný za najvyšší vrch „starého kontinentu“. Prevláda však názor tých, ktorí za najvyšší vrch Európy označujú Elbrus (5642 m). Oba vrcholy patria k métam vysokohorských turistov.

Myšlienka vyliezť na Mont Blanc skrsla vo mne niekedy v druhej polovici roku 2009. Čítal som dostupné materiály na internete, rozprával sa so známymi, ktorí tam už boli, a zvažoval, či do toho ísť. Odrádzali ma správy o nehodách, ktoré sa stali v nebezpečnom kuloáre pod chatou Gouter, či pádoch do nebezpečných ľadovcových trhlín na širokých ľadovcových poliach. Príležitostí na úraz je po ceste na Mont Blanc dosť. Nakoniec som sa predsa rozhodol, že do toho pôjdem a zvolil som jednoduchší variant – ísť cez „cestovku“, ktorá všetko zorganizuje a zabezpečí. Nevýhodou je, že idete s ľuďmi, ktorých nepoznáte, v horách sú s vami naviazaní na lane a vy sa musíte naučiť dôverovať im. Vo vysokohorskom teréne musí partia ľudí spolu držať a pomáhať si, inak to nejde. Okrem dobrej partie je potrebná dostatočná fyzická kondícia. Snažil som sa preto čo najviac športovať, čo mi nakoniec dosť pomohlo. Postupne som si zabezpečoval potrebný výstroj a výzbroj. Termín odjazdu pripadol na týždeň od štvrtého do jedenásteho júla tohto roka. Dovtedy som prostredníctvom Nitrianskeho horského spolku, ktorého som členom, absolvoval kurz zimnej vysokohorskej turistiky v Nízkych Tatrách. Absolvovať by ho mal každý, kto sa do vysokohorského terénu chystá. Okrem pohybu v lanových družstvách na ľadovci sme sa učili brzdiť cepínom pri páde, budovať stanovištia a zachraňovať spadnutého horolezca. Zároveň som si urobil lavínový kurz. Ani som netušil, že je toho okolo lavín toľko, a že je to všetko taká veda. Veď len typov snehu je, vraj až dvesto.

Blížil sa termín odjazdu a ja som už mal všetko pripravené. V ten deň sme sa stretli v Bratislave a odtiaľ smerovali do Talianska na aklimatizačnú túru na Castor (4208 m) do Walliských Álp. Noc sme strávili v kempe Margherita v dedinke Gressoney-Saint-Jean. Na druhý deň sme plánovali ísť najprv lanovkou a potom pešo na chatu Quintino Sella (2640 m), ležiacej na úpätí masívu Monte Rosa. Skoro ráno sme však zistili, že kvôli technickej poruche lanovka nepremáva. Obsluhujúca pani na nás niečo kričala, čomu sme vôbec nerozumeli. Neskôr sme zistili, že keď Taliani kričia, tak s vami normálne komunikujú. O chvíľu sa dovalili chlapi na terénnych autách, ktorí nás vyviezli na hornú stanicu lanovky. Boli rovnako hluční, v jednej ruke držali volant, v druhej mobilný telefón pri uchu, a rútili sa ako na raly po kľukatých horských cestách. Od hornej stanice lanovky sme vytrasení z cesty autami spočiatku pokračovali traverzou a potom po hrebeni k chate, kde už začínal ľadovec. Tu sa začala prejavovať vysokohorská choroba. Redší vzduch a o 20 – 30% menšie množstvo kyslíka ako v našich podmienkach, urobia svoje. Bolela nás hlava a mali sme aj menšie problémy s dýchaním. Všetci sme to zvládali dobre, až na jedného spolusúputníka, ktorý mal vážnejšie problémy. Na druhý deň sme ho museli nechať na chate. Vstávali sme o tretej ráno, vytvorili sme dve lanové družstvá a v plnej zbroji stúpali na vrchol Castoru. Počasie nám prialo a tak sa nám z vrcholu naskytli nádherné výhľady na švajčiarsky Zermat, Matterhorn, masív Monte Rosy a ľadovec Grand Paradiso.

Po zostupe dolu sme sa presu-

nuli pod Mont Blanc do malebného mestečka Chamonix, kde sme v kempe prenocovali. Ďalší deň bol určený na regeneráciu pred „úderom“ na náš cieľ – Mont Blanc. Dlho sme však neobsedeli a išli sme liezť na skaly pri Chamonix. Ráno sme zbalili potrebné veci na cestu, ktorá začala lanovkou z Les Houches. Z jej hornej stanice sme ďalej pokračovali zubačkou. Jazda ňou je nevšedným zážitkom a využívajú ju i rodiny s deťmi. Ponúkajú sa vám nádherné výhľady na alpské scenérie a nezriedka vidíte i kozorožce. Pokračovali sme pešo okolo chaty Tete Rousse, stanového táboru, ďalej cez nebezpečný žľab – kuloár, z ktorého lietajú kamene často veľké ako hlava. Aj preto je najčastejším miestom úrazov. Nebezpečenstvo tu číha na každom kroku. Nasadili sme si prilby a opatrne stúpali hore až k chate Gouter, od ktorej sa už tiahnu široké ľadovcové pláne. Chata bola plná, preto sme sa rozhodli postaviť stany za ňou. Zo snehu sme si uvarili čaj. Varenie išlo rýchlo, totiž, voda v tejto nadmorskej výške zovrie rýchlejšie. Stávali sme o druhej ráno, išli sme naľahko, zobrali sme len najnutnejšie potraviny a oblečenie. O tretej hodine sme už stúpali k vrcholu. V tme sme pred sebou videli svetielkujúce čiary horolezcov, ktorí boli pred nami. Bol to nádherný pohľad, rovnako ako scenérie, ktoré sme po svitaní videli. Skalné ihly, široké horské masívy ozdobené ľadovcovou čiapkou a ľadovcové polia, nám poskytovali úchvatné pohľady. Stálo to naozaj za tú námahu. Prestávku sme mali pri útulni Vallot, na ktorej sme našli nalepenú etiketu od piva Topvar. Pokračovali sme strmým úzkym hrebeňom a vytúžene hľadeli pred seba, kde sa v diaľke črtal náš cieľ – vrchol Mont Blancu. Vrcholy má vlastne tri (francúzsky, taliansky a švajčiarsky), my sme išli na ten najvyšší – francúzsky. O deviatej hodine sme konečne stáli na vrchole. Neskrývali sme radosť, objímali sme sa a pripíjali fernetom. Podarilo sa nám vystúpiť na vrchol, a to aj vďaka počasiu, ktoré tu býva často nevyspytateľné, vďaka partii skvelých ľudí, ktorí si pomáhali a vďaka tomu, že sme nepodcenili prípravu. Všetko teda hralo v náš prospech. Pokochali sme sa nádhernými scenériami zo širokoďaleko najvyššej hory, dostatočne sme si oddýchli a pokračovali zostupom dolu. Po zvládnutí náročného prechodu kuloárom sme si cestu urýchľovali šmýkaním po snehových poliach. Veľký sklon a kvalitný sneh umožnili dosiahnuť vysokú rýchlosť, pozor bolo treba dávať na brzdenie a vyhýbanie sa kameňom. Dôvod na oslavu v kempe bol dvojaký – náš úspešný výstup na vrchol najvyššej alpskej hory a narodeniny nášho horského vodcu Petra.

Počas cesty na vrchol som si spomenul i na slovenského rodáka M. R. Štefánika, ktorý viackrát vyšiel na Mont Blanc a robil výskum v observatóriu na jeho vrchole. Pracovať v takýchto podmienkach a s vtedajším vybavením muselo byť nesmierne náročné.

Paradoxom bol teplotný rozdiel, ktorý sme prekonávali. V Chamonix, odkiaľ sme vyrážali, bolo + 28 °C, išli sme v krátkych nohaviciach a tričkách, postupne sa na nás oblečenie nabaľovalo, kým sme na ľadovci za chatou Gouter mali na sebe teplé zimné oblečenie. Teplota na vrchole Mont Blancu bola okolo -10 °C. Teda takmer, 40 stupňový teplotný rozdiel, ktorý sme prekonali za jediný deň.

Mgr. Peter Michalík

Pozdrav z misie v Poľsku

Poľskí a slovenskí animátori a opatrovatelia v jednej osobe realizovali v Poľsku program rekolekcií a oddychu pre telesne a mentálne postihnutú mládež a seniorov. Do Caritas, Archidiecezji Katowickej, Ośrodku Wychowaczno-Rehabilitacyjny „Święta Rodzina“ v Ustronie sme prijali pozvanie opäť aj my: kňaz Janko Haľama, provinciál rehole Verbistov na Kalvárii v Nitre, ja z Čabu a Marika Hudecová z Nových Sadov. V Tepličke nad Váhom sa k nám pripojil študent Mirko. Cestovali sme autom z Nitry 16. augusta. Do poľskej dediny Ustronie, obklopenej vencom hôr, kde mi príroda pripomínala môj rodný Liptov, sme prišli okolo 16. 00 hod. V tej chvíli sa už okolo auta zhromaždili naši zverenci.

Bývala som s tromi mentálne postihnutými dievčatami, sedemnásťročnou Izkou, tridsaťtriročnou Malvínkou a štyridsaťročnou Genkou. Marika bývala s dvomi poľskými animátorkami a štyridsaťročnou „vozičkárkou“ Mariannou. Tento týždenný pobyt sa konal v domove pre dievčatá vo veku asi od desať do dvadsať rokov, ktoré rodičia z rôznych dôvodov nie sú schopní vychovávať. Sú závislí na drogách, alebo rodičov už nemajú. Niektorí tu bývajú aj cez prázdniny a pomáhajú pri organizovaní duchovno-rekreačných cvičení. V hlavnej budove na poschodí je ubytovanie pre dievčatá. Na prízemí sa nachádza jedáleň, klubová miestnosť „komínková“, možno preto, že je v nej krb, telocvičňa a kaplnka “kaplica“. V areáli je asi desať bezbariérových bytových buniek. Celý areál je vysadený ovocnými a okrasnými drevinami, vybavený ihriskom, hojdačkami a veľkým altánkom asi pre štyridsať ľudí.

Náš spoločný program začínal v poľskom jazyku o 8.00 hod. rannými chválami. O 8.30 hod. začínali pestré raňajky „śniadanie“ spievanou modlitbou a hrou na gitare. Každý deň o 10.00 hod. viedol náš kňaz prednášky na duchovnú tému “Ako poznáme Boha“ alebo rôzne obrazy Boha: Boh hodinár, Boh pre núdzové prípady, Staromódny Boh, Boh policajt, Boh sudca, Boh ako Svätý Mikuláš, Boh ako bábkar... O 11.15 hod. začínali obľúbené stretnutia v skupinách “spotkania w grupach“ s čajom alebo kávičkou, na ktorých sa každý vyjadril ako prežíva danú tému vo svojom živote. Samozrejme, nechýbalo čítanie zo Svätého písma v poľštine a slovenčine. Najmä tu sme zažili vtipné situácie, pretože niektoré poľské slovíčka majú v slovenčine opačný alebo iný význam, napr. „nech sa páči„ v poľštine znamená „pozri sa“ a tak sme sa čudovali, že si nikto nezobral maškrtu. Správne treba povedať „počenstuj sa“. Alebo varná kanvica sa po poľsky povie „herbatovka“, tak sme jej dali „poľsko-slovenský“ názov „herbatovka električna“. Počas obeda bolo potrebné pomáhať kŕmiť tých, ktorí mali postihnuté kĺby na rukách. Do 13.00 hod. bol „czas wolny“ a po ňom obľúbené tvorivé dielne. Najviac zaujalo odtláčanie zafarbených rúk a topánok na papier a vytváranie cestičiek, slniečka, kvetov, stromov... “Žmolkami„ sme zdobili črepníky a aranžovali prírodninami zo záhrady. Veľmi milé a pôsobivé bolo vytváranie postavičiek z farebného prírodného papiera a vlny, do ktorých písali želania a pozdravy. Každý deň o 17.00 hod. sme sa všetci zúčastnili na „Eucharistii“ (svätej omši), ktorú v poľštine celebroval náš kňaz. Prítomní sa podľa svojich možností zapájali do liturgie čítaním prosieb, spevom alebo nesením obetných darov. O 19.00 hod. začínal „pogodny wieczór“ (zábavný večer). Hrali sme sa všetci. Zdraví, aj tí menej zdatní, ktorí boli mentálne na úrovni päť až desaťročných detí, schopní pochopiť a realizovať sa v hrách. Veľký úspech mali piesne „ukazovačky“ za sprevádzania gitary. Spev bol síce trochu falošný, ale to nikoho neodradilo. Radosť im urobili aj krátke biblické dramatizácie, hádanky pod dekou, alebo so zálohami. Každý večer organizovala program iná skupina, aj preto bola zábava pestrá. O 20.15 hod. začínala „modlitwa wieczorna“, vešpery alebo chvály-vďaky-prosby podfarbené hrou na gitare a spevom. Z prítomných vyžarovala úcta k Bohu, Ježišovi a Matke Božej.

V nedeľu sme sa vybrali na prechádzku do dediny Ustroň, kde sa nachádza drevený kostol.

Ja, Marika, Mirko, Aňa a dvanásť našich kamarátov. Pre bezpečnosť sa držali švihadla, ale po chvíli sme sa všetci pochytali za ruky. Chceli cítiť našu blízkosť. Svojou veselosťou sme pútali pozornosť, každú chvíľu sme však museli na niektorého z nich dávať pozor, aby do niečoho nenarazili. Tridsaťročný mentálne postihnutý mladý muž, ktorý oplýval priam nákazlivým smiechom, sa pred kostolom odrazu utíšil a na výveske spoznal pápeža Jána Pavla II. aj vlastným menom. Vtedy som si spomenula na niektorých našich zdravých piatakov, ktorí v škole na hodine náboženstva nevedeli meno nášho kňaza, ani meno nášho otca biskupa.

Počasie nám viac prialo v druhej polovici týždňa. Grilovali sme a zabávali sa často veľmi obyčajnými hrami, ktoré vyčarovali úsmev a radosť na tvárach našich zverencov. V nedeľu nasledoval rozlúčkový večer, slávnostné prestieranie, ovocné a maškrtné misy, spomienkové darčeky, príchod niektorých rodičov, výmena adries, fotografovanie, radosť, ba aj slzičky.

Končilo sa moje prázdninové leto. Na krátku dobu som „zmenila vzduch“, mohla som vydávať svedectvo o Božej láske celkom neznámym ľuďom. Všetci máme tú možnosť byť pre druhých povzbudením, aby bol svet lepší a krajší.

Mgr. Zuzka Brezniaková

Čarovné slovko „ďakujem...“

S jesenným počasím prišiel aj čas zozbierať úrodu z našich záhrad, o ktoré sme sa s láskou starali. Od jari, kedy sme do zeme zasiali prvé zrniečka, semienka či rôzne priesady, polievali a okopávali s nádejou v bohatú úrodu. Hoci tento rok nebol veľmi priaznivý, aj v našej farnosti sme ďakovali nebeskému Otcovi za úrodu. Týždeň pred desiatym októbrom sme prinášali do kostola plodiny z našich záhrad. V sobotu asi dvadsať mladých chlapcov, dievčat a žiakov sa s veľkou chuťou pustili do takmer mravčej práce. Vytvárali obrazy nielen pre potešenie očí či ducha, ale hlavne ako prejav vďačnosti. V nedeľu sa vo farskom kostole konala ďakovná svätá omša za úrodu. Zúčastnili sa jej aj starostovia obcí Čab Ing. Mellen a Nových Sadov Ing. Sako, zástupcovia Poľnohospodárskeho družstva Devio Nové Sady Ing. Oravec a pán Hučko. Pán farár Mgr. Novanský na začiatku posvätil úrodu. V príhovore vyzdvihol úlohu a význam pôdy, ale aj úlohu pokory a uvedomenia si slovenského príslovia „Bez Božieho požehnania, márne naše namáhania“.

Túto milú slávnosť obohatil svojím vystúpením aj detský folklórny súbor Pelikánik. Po spoločnom agapé sme sa rozišli povzbudení a odhodlaní viac používať v každodennom živote to krásne a čarovné slovko „ďakujem...“

Mgr. Anna Šmitalová

Leto folklórneho súboru Pelikánik

Posledný júnový piatok, pred túžobne očakávanými prázdninami, sme sa pri opekačke rozlúčili so školským rokom. Samozrejme nechýbali pri tom ani rodičia. Tieto chvíle sme si spríjemnili rôznymi súťažami, spevom a pochutili sme si na dobrom guláši a koláčikoch, ktoré nám nachystali naši rodičia. Veľká vďaka patrí aj ujovi Milanovi za prípravu „superáckeho“ guláša.

Rozlúčka so školským rokom

Poviete si: „Leto ako každé iné.“ Pre členov folklórneho súboru Pelikánik bolo, a stále je, niečím iné a výnimočné. Je pravda, že mesiac júl bol pre nás oddychový, ale už v auguste sme sa mali možnosť zúčastniť rôznych akcií. Ako po iné roky, aj tento rok sme 7. augusta nechýbali na 8. ročníku Furmanských pretekov v Golianove. O týždeň sme potešili svojim vystúpením prítomných na letnej slávnosti v našej obci. Náš súbor vycestoval aj na nové miesta. Dostali sme pozvanie vystupovať na 37. ročníku Výstavy Agrokomplex 2010 dňa 21. augusta v Nitre. Svoje „letné putovanie“ sme ukončili v Alekšinciach, kde sa konala slávnosť pri príležitosti 66. výročia SNP.

Prázdniny sa skončili, prišiel mesiac september. Vrátili sme sa späť k povinnostiam a opäť začíname trénovať.

Chlapci a dievčatá, príďte medzi nás!

Detský folklórny súbor Pelikánik v Nových Sadov rád privíta vo svojich radoch ďalších chlapcov a dievčatá vo veku od 2,5 do 8 rokov. Ak si aj ty chceš vyskúšať kroj a spoznať, ako sa v minulosti hrali deti pri ľudovom tanci a speve, príď sa na nás pozrieť. Stretávame sa každý utorok od 17.00 do 18.30 hod. v budove Obecného úradu v Novýchh Sadoch, v zasadacej miestnosti na 1. poschodí. Príď, tešíme sa na teba!

Bc. A. Slivková

Furmanské preteky v Golianove

VTIPY

Uplakaná žena príde na políciu ohlásiť stratu manžela. „Kedy zmizol?“ „Pred mesiacom.“ “A to nám oznamujete až teraz?“ „Keď až dnes mal priniesť výplatu.“

Rozprávajú sa dvaja kamaráti. „Ja na zlepšenie trávenia pijem pivo, pri nechutenstve biele víno, pri nízkom tlaku červené, pri vysokom koňak. A keď som prechladnutý, tak si nalejem slivovicu,“ hovorí jeden. „A kedy piješ vodu?“ pýta sa druhý. „No, takú chorobu som ešte nemal.“

Zúfalo zamilovaný mladík padne na kolená pred dievčaťom svojich snov a prosí ju o ruku. „Neexistuje,“ odsekne dievča. „Môj budúci manžel musí zarábať najmenej dvetisíc eur mesačne, musí vedieť variť, upratovať, milovať ma ako bohyňu a splniť mi každé želanie.“ Mládenec sa spamätúva: „No tak dobre,“ hovorí, ale keď už kľačím, dovoľte mi, aby som sa za toho chudáka pomodlil.“

Pýta sa muž manželky, ktorá práve položila slúchadlo: „Čo sa stalo, že si telefonovala iba štvrť hodiny?“ „Bol to omyl...“

Veštkyňa vraví mladíkovi: „Ste šťastný muž. Vy nikdy nebudete vedieť, ako vyzerá choroba.“ „To ste ma teda nepotešili. Ja totiž študujem medicínu.“

Policajt kupuje od iného policajta záhradu. Ako si ju tak obzerá, škrabe sa za uchom a hovorí: „Nádherná záhrada, len je veľmi veľká.“ „Ale, to sa len tak zdá. Sem dáš cibuľu, sem mrkvu, tam sliepky...“ „No tak dobre, dohodnuté.“ Po čase sa opäť stretnú a predávajúci sa pýta: „Tak, ako záhrada?“ „No, perfektné. Cibuľa obrovská, mrkva po pás, iba tie sliepky... Alebo som ich dal veľmi hlboko?“

V noci zvoní na polícii telefón: „Zachráňte ma, do izby mi vbehla mačka!“ „Zbláznili ste sa? Kto volá?“ „Papagáj Freddy!“

Viete, prečo sme najnezávislejšia krajina v Európe? Lebo od nás nič nezávisí.

Babička hovorí vnúčatám: „Skleróza je super vec! Každý deň sa dozvedám nové a nové veci!“

„Môj manžel mi denne robí prednášku, ako dobre vedela variť jeho matka,“ sťažuje sa Mária. „Môj manžel to robil tiež“ mávne rukou Eva. „A už to nerobí?“ „Nie! Začala som mu rozprávať, ako dobre vedel môj otec zarábať veľké peniaze.“

V období totality prebieha v televízii súťaž. Otázka znie: Máte radi Sovietsky zväz? Áno, dva body. Nie, dva roky.

„Pán doktorko, čo mi je?“ pýta sa babička lekára. „Zatiaľ neviem, ale pre istotu si už nekupujte trvanlivé mlieko.“

Policajti nájdu na námestí zdochnutého tuleňa. Nevedia, čo s ním, tak ho zoberú na policajnú stanicu, že sa spýtajú veliteľa. Veliteľ na nich pozrie, poškrabe sa na hlave a vraví: „Tak ho zoberte do zoo.“ Policajti odídu. Na druhý deň ich opäť vidí vliecť tuleňa. „Kam idete?“ kričí na nich. „No včera sme boli v zoo, tak dnes s ním ideme do kina.“

FUTB. TABUĽKY

III. A trieda – muži

Klub	Z	V	R	P	Skóre	Body
1.Báb	13	13	0	0	79:10	39
2.Diakovce	13	10	1	2	40:21	31
3.Nové Sady	13	9	0	4	58:29	27
4.Drážovce	13	9	0	4	39:30	27
5.Dlhá n/V	13	8	2	3	49:26	26
6.Žihárec	13	8	1	4	45:17	25
7.H. Lefantovce	13	6	1	6	32:38	19
8.Lukáčovce	13	5	1	7	31:22	16
9.Veľká Dolina	13	5	1	7	37:48	16
10.D. Lefantovce	13	4	1	8	25:43	13
11.Šurianky	13	3	1	9	23:39	10
12.Hruboňovo	13	3	1	9	16:43	10
13.Štefanovičová	13	3	0	10	22:50	9
14.Podhorany	13	0	0	13	11:91	0

Dorast – skupina B

Klub	Z	V	R	P	Skóre	Body
1.Nové Sady	10	7	2	1	43:15	23
2.Neded	9	6	1	2	44:16	19
3.Veľké Záluzie	9	6	1	2	25:14	19
4.Trnovec n/V	10	6	0	4	28:24	18
5.Kráľová n/V	9	5	1	3	24:34	16
6.Mojmírovce	10	5	0	5	30:21	15
7.H. Kráľová	10	5	0	5	21:23	15
8.Drážovce	10	4	1	5	23:36	13
9.Hájske	10	3	0	7	31:36	9
10.Cabaj-Čápor	10	2	2	6	10:29	8
11.Jarok	9	0	0	9	3:34	0

Žiaci – skupina C

Klub	Z	V	R	P	Skóre	Body
1.Veľké Záluzie	9	9	0	0	74:3	27
2.Mojmírovce	9	8	0	1	38:13	24
3.Zbehy	9	7	0	2	58:24	21
4.Nové Sady	9	5	1	3	27:18	16
5.Cabaj-Čápor	9	5	0	4	14:32	15
6.Lehota	9	3	2	4	21:38	11
7.Lukáčovce	8	2	0	6	22:27	6
8.V. Opatovce	9	1	1	7	7:23	4
9.Lužianky	8	1	0	7	6:45	3
10.Jarok	9	1	0	8	6:50	3

Projekty na šport

Na podporu športového a kultúrneho vyžitia občanov, s cieľom zachovania a rozvoja miestnych a regionálnych tradícii kolektívnych športov a športových hier v obci, boli v roku 2010 podporené ďalšie projekty z Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja. Na zabezpečenie športového dňa pre deti pri príležitosti Medzinárodného dňa detí vo výške 200 Eur a na zakúpenie štulpní a rozlišovacích dresov pre futbalový klub vo výške 200 Eur. V oblasti športu bol podporený aj projekt na materiálne zabezpečenie detského kútika pre voľnočasové aktivity detí vo výške 300 Eur. Finančné prostriedky sme použili na zhotovenie preliezačiek a hojdačiek v priestoroch obecného parku. Vzhľadom k nižším sumám podporených projektov bolo potrebné na tieto aktivity aj spolufinancovanie z rozpočtu obce. Vážime si však akúkoľvek finančnú pomoc, ktorou môžeme znížiť náklady v obecnom rozpočte.

Emília Krčmárová

Turnaj v nohejbale

Týždeň po uskutočnení turnaja DOCTOR´S CUP 2010 sa skupina mládežníkov rozhodla zorganizovať na multifunkčnom ihrisku turnaj v nohejbale. Zúčastnilo sa ho šesť mužstiev: Kamzík „A“, Kamzík „B“, Fogada 2010, Červení kméri, mužstvo dorastencov zo Sily a mužstvo z Malého Záluzia „Uľaček“. Turnaj sa hral systémom každý s každým, na dva víťazné sety. Hrať sa začalo už dopoludnia o deviatej hodine, a po tuhých bojoch sme okolo sedemnástej hodiny spoznali víťaza turnaja. Jednoznačne sa ním stalo mužstvo Kamzík „A“ v zložení Ján Kadja, Marián Pristaš a Peter Náhlik, ktoré v celom turnaji nenašlo premožiteľa a stratilo iba jeden set.

P. N.

DOCTOR´S CUP 2010

V jednu krásnu letnú sobotu 31. júla sa konal nultý ročník futbalového turnaja pod názvom Doctor´s CUP 2010 na novom multifunkčnom ihrisku v Nových Sadoch. Organizátorom tohto turnaja bol podnik s identickým názvom Doctor´s Pub v Nových Sadoch. Zúčastnilo sa ho osem firiem (Doctor´s Pub Nové Sady, Jupos Transport Nové Sady, Stavivo Nové Sady, Bourbon Fabi Čab, Area Metal Nové Sady, Čudný Pohľad Nitra, KZB Nitra a Bounty Hunters Nitra). Obrovským úsilím priam romantický, keďže práve zapadalo slniečko a krásna „sestrička" odovzdávala víťazom medaily a diplomy. Prvému tímu samozrejme aj pohár víťaza. Ani posledný tím Bounty Hunters neodišiel naprázdno. Odniesli si cenu útechy – kravatu s logom medveďa, pretože bojovali celý turnaj iba piati bez striedania, ale s povestnou silou medveďa. Po skončení boli účastníci turnaja pozvaní do Doctor´s Pubu na koncert rockovej skupiny The Panic z Nových Sadov, kde pokračovali

bojovali o pohár víťaza. Hralo sa 2 x 12 minút po štyria hráči a jeden brankár. Prvý hvizd rozhodcu zaznel o 13.00 hod. a turnaj sa mohol začať. Aj napriek relatívne krátkym polčasom (12min.) boli hráči riadne vyčerpaní, pod čo sa podpísalo aj teplé slnečné počasie. O pravidelné dopĺňanie tekutín sa starala príjemná obsluha v pojazdnom bufetovom autobuse. Nechýbalo pivečko, guláš, klobásky a iné pochutiny, ktoré nesmú na žiadnom turnaji chýbať. Po náročnom športovom výkone sa dostali do finále firma Bourbon Fabi a Area Metal, z ktorých sa víťazom Doctor´s CUP 2010 stala firmy Area Metal. Na treťom mieste skončila firma Stavivo s. r. o. Nové Sady. Záver turnaja bol vo voľnej zábave. Chlapci z The Panic odohrali skvelý koncert a famózne zakončili tento fantastický, športovo-kultúrny deň. Organizátori by sa chceli týmto poďakovať riaditeľke Základnej školy v Nových Sadoch za ochotu poskytnúť sociálne zariadenia v priestoroch školy počas turnaja, Futbalovému klubu Nové Sady za poskytnutie spŕch a šatní. Ďalej všetkým zúčastneným firmám, bez ktorých by to nemalo ten správny efekt, aj tým, ktorí sa podieľali na organizovaní, rozhodcovi a priaznivcom, ktorí nás prišli povzbudiť. Verím, že si z podujatia odniesli príjemný zážitok.

Ing. Martin Ingeli

Projekt „Podpora ligovej súťaže v obci" – úspešný

Na základe výzvy Úradu vlády SR na predkladanie projektov na podporu športu pre obce a územné celky, bol ešte v roku 2009 vypracovaný projekt na poskytnutie finančného príspevku na nákup materiálovo-technického vybavenia pre zabezpečenie športových aktivít futbalového klubu. Pretože v roku 2009 bol vypracovaný a podporený projekt na poskytnutie finančného príspevku na multifunkčné ihrisko, z tohto dôvodu bol projekt „Podpora ligovej súťaže v obci" zamietnutý. Po výzve v roku 2010 sme opätovne podali žiadosť a boli sme zaradený pre výber odbornou hodnotiacou komisiou. V žiadosti o poskytnutie finančného príspevku bolo možné žiadať materiálovo-technické zabezpečenie klubu, predovšetkým nákup tréningových pomôcok – kužeľov, tyčí, lôpt, tréningových bránok, sietí, a výstroja hráčov – rozlišovacích tričiek, obuvi, chráničov a dresov. V projekte boli zahrnuté aj lopty na hádzanú, basketbal a tenisové rakety. Žiadali sme o finančný príspevok vo výške 9 553 EUR. V roku 2010 bol tento projekt vybraný a odsúhlasený. Rozpočet bol však krátený na 7 194 EUR. Aj napriek tomu si veľmi vážime poskytnutú finančnú podporu. Bola použitá na nákup značkových dresov pre mužov, dorastencov a žiakov, a značkových tréningových a ligových futbalových lôpt. Futbal má v obci dlhú a úspešnú tradíciu, predstavuje tiež prioritný záujem mládeže, ktorý napomáha ich telesnému rozvoju. Hlavným cieľom projektu bolo získať materiálovo-technickú výbavu na zabezpečenie ligovej súťaže pre žiacke, dorastenecké a mužské futbalové družstvo. Vedľajším cieľom projektu je poskytnúť priestor a vytvoriť podmienky pre mladých hráčov na trénovanie a rozvoj športovej osobnosti.

Ing. Martin Ingeli

Súťaž v streľbe

Po streleckej súťaži telesne postihnutých športovcov v Poľskom Štetíne sme sa 20. – 23. mája opäť zúčastnili pretekov v nemeckom meste Bad Orb. Zúčastnili sa ich športovci z dvadsiatich piatich štátov. Mali sme tu možnosť splniť limit potrebný na olympiádu, ktorá sa bude konať v Londýne v roku 2012. Do splnenia limitu mi chýbali tri body. Po skončení tejto súťaže sme pokračovali na ďalšie kvalifikačné preteky do francúzskeho mestečka Volmerange-Les-Mines. Konali sa 26. – 28. mája za účasti športovcov z dvadsiatich deviatich štátov. Atmosféra pripomínala majstrovstvá Európy. Bohužiaľ, ani tu sa mi nepodarilo splniť stanovený limit, ale zato sme skončili v družstvách na treťom mieste. Mám ešte jednu možnosť splnenia limitu pre účasť na olympiáde a to počas roka 2011. Verím, že sa mi bude dariť o niečo lepšie a splním si svoj veľký sen.

Týmto by som sa chcel poďakovať všetkým, ktorí ma finančne podporili. Umožnili mi tak reprezentovať našu obec a hlavne Slovenskú republiku. Ďakujem.

Milan Balúch

Občasník - vydáva Obec Nové Sady, **Redakčná rada:** Ing. Miroslav Sako, Peter Náhlik, Emília Krčmárová, Elena Pavlovičová, Marta Šlosárová, Eva Marečková, **Grafika a výroba:** Mgr. Patrik Mareček, **Adresa redakcie:** Nové Sady 177, 951 24, tel.: 037/789 41 65, **Web: www.novesady.sk, Registračné číslo** EV 3740/09, **Tlač:** Tlačiareň Jamiss